

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/79/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218202481
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8218202481.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, vo veci starostlivosti o mal. deti - A. B., nar. X.X.XXXX a A. B., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, deti rodičov: C. D., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E., F. D. XXXX/XX, toho času bytom G. - H., H. I. XX a H. E., nar. X.X.XXXX, bytom D. J. XXX, okr. E., pr. zast. Mgr. Juraj Berežný, advokát so sídlom Svidník, Centrálna 2/38, v konaní začatom na návrh matky o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 10P/87/2021-201 zo dňa 31.3.2022, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Matka sa podaným návrhom na začatie konania domáhala zvýšenia výživného na každú z mal. dcér zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 140,- eur mesačne.

Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Zvyšuje výživné zo strany otca určené rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4P/93/2014 - 18 zo dňa 8.12.2014 na mal. A. B., nar. X.X.XXXX zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 90,- eur mesačne od 20.11.2018 do 31.8.2020 a od 1.9.2020 na sumu 110,- eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť do rúk matky vždy do 20. dňa v mesiaci vopred až do doby zmeny pomerov.

II. Zvyšuje výživné zo strany otca určené rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4P/93/2014 - 18 zo dňa 8.12.2014 na mal. A. B., nar. X.X.XXXX zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 90,- eur mesačne od 20.11.2018 do 31.8.2020 a od 1.9.2020 na sumu 110,- eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť do rúk matky vždy do 20. dňa v mesiaci vopred až do doby zmeny pomerov.

III. Dlžné výživné za obdobie od 20.11.2018 do 31.8.2020 činí zo strany otca na mal. A. sumu 426,50 eur a na mal. A. sumu 426,50 eur, ktoré je otec povinný uhradiť k rukám matky mal. detí do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Dlžné výživné za obdobie od 1.9.2020 do 31.3.2022 činí zo strany otca na mal. A. sumu 760,- eur a na mal. A. sumu 760,- eur, ktoré je otec povinný uhradiť k rukám matky mal. detí do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

Rozhodnutím Okresného súdu Bardejov vo veci 4P/94/2014 zo dňa 8.12.2014 bolo určené výživné na každé z detí v sume 70,- eur. V tom čase obe mal. deti boli vo veku necelého roka, zverené do osobnej starostlivosti matky. V čase rozhodovania súdu o výživnom bola matka na rodičovskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok a prídavky na deti. Spolu s 3 mal. deťmi žila v spoločnej domácnosti s jej rodičmi, ktorým prispievala mesačne na chod domácnosti sumou 100,- eur. Otec bol zamestnaný, dosahoval príjem 8.500,- Kč mesačne.

Súd pri určovaní výživného zo strany otca zohľadnil odôvodnené potreby mal. detí, tiež možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca. V podstatných skutkových okolnostiach súd uviedol nasledovné. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo na strane mal. detí k zmene pomerov v tom smere, že sú staršie. Ich výdavky sa zvýšili, pričom k nárastu výdavkov došlo počas konania v dvoch obdobiach, a to keď boli vo veku 4 až 6 rokov, a potom od nástupu na základnú školskú dochádzku. V konaní mal súd preukázaný aj nárast príjmu otca, zároveň otcovi pribudla vyživovacia povinnosť voči mal. K., ktorá trpí zdravotnými problémami, má ochorenie obličiek a nábeh na astmu, o čom predložil otec lekárske správy. V období od 19.01.2018 do 03.03.2019 bol otec zamestnaný ako konštruktér v E. L., kde robil základné práce, výkopové práce zeminy, stavebné práce pri miešačke a pracovný pomer skončil dohodou dňa 03.03.2019. Potom bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie do 03.09.2019 a od 13.01.2020 do 30.01.2020 vykonával samostatne zárobkovú činnosť ako živnostník. V súčasnosti pracuje otec v Českej republike v spoločnosti M. N. B., kde vykonáva pomocné práce s drevom, v pracovnom režime 8 hodín denne. Je zdravý, nepoberá dávku v hmotnej núdzi, ani invalidný či čiastočný invalidný dôchodok. Matke nad rámec výživného neposlal pre deti žiadnu sumu ani vo forme darčiekov či oblečenia. S deťmi sa nestretáva. Podľa dokladov o príjme dosahoval otec príjem v mesiacoch október až december 2020 v hrubom 14.600,- až 14.900,- CZK, na výplatu mu však bola poukazovaná čiastka 16.134,- CZK, 16.334,- CZK a 15.552,- CZK za rok 2020. V roku 2021 príjem otca bol v čistom na výplatu poukazovaný mesačne v čistom vrátane stravného, ktoré mesačne predstavovalo čiastky od 1.800,- CZK až do 4.400,- CZK, v čistom teda na výplatu dostával od zamestnávateľa sumy v rozpätí od 15.200,- CZK až po sumu 17.928,- CZK. V r. 2022 preukázal otec za mesiace január a február čistý príjem na výplatu v sumách 18.618,- CZK za január a 13.373,- CZK za február vrátane stravného v sumách od 2.000,- do 4.000,- CZK mesačne.

Proti rozsudku podal odvolanie otec, namietajúc, že od poslednej úpravy výživného nedošlo k výraznejšiemu nárastu výdavkov detí. Naopak, otcovi pribudli dve vyživovacie povinnosti, a to voči svojej tehotnej manželke a dcére K.. Je pravdou, že otec pracuje v Českej republike, avšak suma príjmu vo výške 1.500,- eur je nereálna. Svoj skutočný príjem otec preukázal listinnými dôkazmi, pritom nie je v jeho reálnych možnostiach dosahovať príjem vyšší. Navrhol výživné na každé z mal. detí vo výške 70,- eur mesačne. napadnutý rozsudok navrhol zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa vyjadrenia opatrovníka došlo na strane maloletých detí k zmene pomerov tým, že začali navštevovať nultý ročník základnej školy. Výdavky, ktoré matka má v súvislosti s výchovou a starostlivosťou o maloleté deti, sú stúpajúceho charakteru, či už sa to týka nákladov na ošatenie, obuv, ale vo významnej miere aj nákladov na stravu a tiež na zabezpečenie primeraných podmienok bývania a súvisiacich činností, zabezpečujúcich výchovu, starostlivosť o deti a chod domácnosti. Pri posudzovaní výšky výživného je nutné zohľadniť aj výkon osobnej starostlivosti matky o mal. deti, ktorým sa kompenzuje výživné vo finančnom vyjadrení. Pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča nie sú rozhodné jeho skutočné zárobkové (majetkové) pomery, ale aj reálne zárobkové pomery, dané napr. fyzickým stavom, nadaním a pracovnými skúsenosťami. Súd pritom správne vyhodnotil všetky predložené dôkazy a vydal rozsudok v prospech mal. detí. Napadnutý rozsudok navrhol potvrdiť v celom rozsahu.

Matka navrhuje ponechať výživné na sume 110,- eur mesačne, poukazujúc na zvýšené výdavky mal. detí, súvisiace s nástupom na dochádzku do základnej školy, ktoré vo vyjadrení príkladmo uviedla.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti

rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Zo vzťahu rodičov pochádzajú dve mal. deti, mal. A. a A., ktoré sú v súčasnosti vo veku X rokov. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov vo veci sp. zn. 4P/94/2014 zo dňa 08.12.2014 boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti matky, otcovi bolo určené výživné v sume 70,- eur mesačne. Za obdobie uplynulé od posledného rozhodnutia súdu zrejme došlo k zmene pomerov na strane mal. detí. Podľa odôvodnenia súdu sú mal. deti staršie, k nárastu ich výdavkov došlo v dvoch obdobiach. Prvé obdobie možno datovať od konca roka 2018 až do 31.08.2020, kedy deti boli vo veku 4 až 6 rokov. K ďalšiemu nárastu výdavkov došlo u oboch mal. detí od 01.09.2020, a to v súvislosti s nástupom na základnú školskú dochádzku, a teda nárastom výdavkov súvisiacich so školskými i mimoškolskými aktivitami. S uvedenými argumentami súdu sa odvolací stotožňuje. V zmysle zaužívanej rozhodovacej činnosti súdov v oblasti výživného, už samotný nástup mal. detí do zariadenia predškolskej dochádzky, či postupný prechod na dochádzku na základnú školu, sú spojené so vznikom výdavkov, ktoré spravodlivo odôvodňujú zaoberať sa výškou výživného. Nad rámec toho, dospievajúce deti zvyšuje ich nároky na stravné, ošatenie, obuv či hygienické potreby. S ohľadom na rovnocenné postavenie rodičov čo do plnenia vyživovacej povinnosti, na takto zvýšených výdavkoch mal. detí by sa mali podieľať obidvaja rodičia.

V súčasnej spoločenskej situácii, poznamenatej vysokou mierou inflácie a výrazným nárastom cien tovarov a služieb každodennej spotreby, je namieste konštatovať, že suma 70,- eur platená otcom titulom výživné, nepostačuje na uspokojenie odôvodnených potrieb mal. detí. Vo svetle zmenených pomerov sa žiada zvýšiť naposledy stanovené výživné, ako to napokon učinil súd prvej inštancie. Súd pristúpil k zvýšeniu diferencovane v dvoch obdobiach, podľa veku mal. detí a plnenia ich školskej dochádzky. Výživné zo strany otca zvýšil najprv na sumu 90,- eur, potom na sumu 110,- eur mesačne. Ani v jednom prípade zvýšenia nevzhladol odvolací súd vybočenie z medzí zaužívanej rozhodovacej činnosti súdov. Súdom určené výživné je primerané potrebám mal. detí, v odvolacom konaní však ostáva posúdiť, či takto určené výživné zodpovedá možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca.

Príjem otca v konaní bol dostatočne zisťovaný, pričom najviac bol otec podľa predložených dôkazov schopný zarobiť mesačne 800,- eur. Túto sumu príjmu považuje odvolací súd za pomerne primeranú, vzhľadom na otcom vykonávané pracovné činnosti. Hoc ust § 75 ods. 1 zákona o rodine pripúšťa neprihliadať na skutočné príjmy povinného rodiča, ale aj na potencialitu jeho príjmov, teda na príjmy, ktoré by otec mohol dosahovať na trhu práce, vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav či pracovné skúsenosti, aplikácia tohto zákonného ustanovenia v naznačenom smere by smela byť veľmi teoretická. Prípadne zistené pracovné ponuky by nemuseli zodpovedať vzdelaniu otca a v konečnom dôsledku do úvahy vzatý potenciálny príjem otca by smel odôvodniť výživné mimo reálnych možností a schopností otca, a tým ho vystaviť ohrozeniu nespôsobilosti uspokojovať vlastné potreby aj potreby rodiny.

Z obsahu spisu je zrejmé, že od doby posledného súdneho rozhodnutia sa príjem otca zvýšil, pribudla mu však ďalšia vyživovacia povinnosť voči mal. K., ktorá má nepriaznivý zdravotný stav. V nadväznosti na uvedené nemieni odvolací súd favorizovať žiadne z mal. detí, do pozornosti však dáva, že o mal. A. a A. sa matka stará sama, kým mal. K. žije v spoločnej domácnosti s obidvomi rodičmi, ktorí sa spoločne podieľajú na úhrade jej výdavkov. Pre konkretizáciu výšky výživného vzal odvolací súd do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti Českej republiky z roku 2010, tzv. tabuľkové výživné. V kontexte uplatnených odvolacích námietok odvolací súd uvádza, že tabuľkové výživné je prostriedkom štandardizácie rozhodovacej činnosti súdov, vždy však len s odporúčacím charakterom. Jeho vytvorenie je vo svojej podstate analýzou rozhodovacej činnosti v obdobných skutkových okolnostiach, a jeho použiteľnosť v preskúmanom prípade umožňuje blízkosť právneho prostredia Českej republiky. Zákonná úprava pre aplikáciu tabuľkového výživného nie je dôvodná, keďže nemá záväzný charakter,

zároveň nahrádza aktivitu, ktorý by inak musel vykonať odvolací súd, aby nastolil princíp právnej istoty a zabezpečil vo svojej rozhodovacej činnosti, že v skutkovo obdobných veciach nebude rozhodované rozdielne.

Vekovej kategórii mal. detí prislúcha štandardne 13-17% z čistého príjmu povinného rodiča. Keďže otec sa s mal. deťmi nestretáva, miera jeho osobnej starostlivosti je nulová a nemožno ju započítať na účely materiálneho plnenia výživného. Otec je však zároveň nositeľom celkovo troch vyživovacích povinností, preto odvolací súd zvolil pre výpočet výživného percentuálny podiel na spodnej hranici rozpätia, a to 14% z čistého príjmu povinného rodiča. Pri zistenom príjme otca vo výške 800,- eur činí výživné v prepočte 112,- eur mesačne, čo úplne zodpovedá napadnutému rozsudku. Zároveň, je rozumné predpokladať, že platenie výživného bude celkom spotrebované na primárny účel, a teda uspokojovanie odôvodnených potrieb detí.

Za obdobie od 20.11.2018 do 31.8.2020 súd upravil nižšiu výšku výživného, prihliadajúc na skutočné príjmy otca v danom čase. Podľa názoru odvolacieho súdu je v možnostiach a schopnostiach dosahovať príjem vo výške 800,- eur mesačne, a aj keď v predchádzajúcom období nepreukázal otec objektívny dôvod pre ktorý nepracoval či mal nižší príjem, súd prvej inštancie spravodlivo zohľadnil životné situácie, ktoré môžu nastať nezávisle od vôle povinného rodiča, a tak určené výživné vo výške 90,- eur zodpovedá vtedy skutočným príjmom otca. Majúc však na zreteli uspokojovanie odôvodnených potrieb detí, ďalšie zníženie výživného nie je prípustné a ani dôvodné vzhľadom na možnosti a schopnosti otca.

Zhrnúc teda vyššie uvedené, súdom určené výživné zodpovedá veku a potrebám dieťaťa, pritom nepresahuje možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča. Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP v spojení s ust. § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nezhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).